

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 12. 2018, č. j. 22 A 78/2018 – 6,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se žalobou podanou Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) domáhal ochrany proti nečinnosti Vězeňské služby České republiky, Vazební věznice Ostrava, při vyřizování jeho žádosti o informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“).

II.

[2] Krajský soud v záhlaví specifikovaným usnesením rozhodl o postoupení věci Městskému soudu v Praze.

[3] Dospěl totiž k závěru, že správním orgánem, který měl v posuzovaném případě svou nečinností zasáhnout do práv žalobce, podle jehož sídla se určuje místně příslušný soud ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., je Vězeňská služba České republiky, jejíž sídlo je v Praze; místně příslušným soudem k posouzení žalobcovy žaloby je tudíž Městský soud v Praze.

III.

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní napadá uvedené usnesení krajského soudu kasační stížností. Navrhuje jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel konkrétně v kasační stížnosti namítá, že: „[ž]alovaná [stěžovatelem myšlena Vězeňská služba České republiky, Vazební věznice Ostrava – pozn. Nejvyššího správního soudu] je *správní jednotkou, která podle ustanovení § 4 zák. č. 555/1992 Sb. činí za Vězeňskou službu ČR právní úkony, mezi které patří správní trestání i řízení o trestných činech vězněných osob včetně postavení správního orgánu jako povinného subjektu.*“

[6] Součástí kasační stížnosti učinil stěžovatel i návrh na osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

IV.

[7] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, nezakládá v oblasti poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím jednotlivým vazebním věznicím nebo věznicím samostatnou rozhodovací pravomoc. Vazební věznice nebo věznice však mohou být správním orgánem rozhodujícím v prvním stupni pouze tehdy, svěřuje-li jim zákon určité samostatné rozhodovací pravomoci. Pokud tomu tak není, nemohou získat postavení správního orgánu ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s. Správním orgánem ve smyslu tohoto ustanovení je proto v právě posuzované věci Vězeňská služba České republiky; místně příslušným k posouzení žaloby stěžovatele je tudíž podle § 7 odst. 2 s. ř. s. Městský soud v Praze. Žalovaná k uvedenému rovněž poukazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 As 316/2018 – 12, a ze dne 26. 9. 2018, č. j. 4 As 269/2018 – 14.

[8] Žalovaná pro právě uvedené navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[9] Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Napadené usnesení nepochybně právě takovým procesním rozhodnutím je, zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost tudíž kasační soud nepožadoval.

[10] Z právě citovaného usnesení rozšířeného senátu současně plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právníckého vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení, jak již výše

pokračování

uvedeno. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem nemusí být splněna.

[11] Nejvyšší správní soud následně posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] V kasační stížnosti stěžovatel učinil spornou otázku místní příslušnosti krajského soudu při rozhodování o žalobě, jíž se domáhal ochrany proti nečinnosti při vyřizování jeho žádosti o informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím.

[14] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *„[n]estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.“*

[15] Podle § 79 odst. 2 s. ř. s. platí, že v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti *[ž]alovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení má povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení.*

[16] Nejvyšší správní soud se již mnohokrát zabýval otázkou určení místní příslušnosti správních soudů podle sídla správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany, podle citovaného ustanovení. Z dosavadní judikatury vyplývá, že pro posouzení této otázky neexistuje všeobecně platné pravidlo, ale vždy je třeba vycházet z konkrétní právní úpravy působnosti a funkční příslušnosti při určení, kterému správnímu orgánu svěříl v dané oblasti právní předpis rozhodovací pravomoc.

[17] Za „správní orgán“ lze přitom považovat orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobu nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy (§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Organizační složka správního úřadu může být správním orgánem rozhodujícím v prvním stupni pouze tehdy, svěřuje-li jí právní předpis určité samostatné rozhodovací pravomoci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 7. 2008, č. j. 3 Ans 8/2008 - 84).

[18] Pokud však zákon nevymezuje organizačním složkám správního úřadu s celostátní působností (vnitřním organizačním jednotkám) samostatnou rozhodovací pravomoc, nemohou takové organizační jednotky získat postavení správního orgánu rozhodujícího v prvním stupni podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Místní příslušnost soudu podle § 7 odst. 2 s. ř. s. se v takových případech bude řídit sídlem správního orgánu s celostátní působností, nikoli sídlem jeho vnitřní organizační jednotky (srov. např. rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 6 Ads 15/2011 - 143, nebo také usnesení téhož soudu ze dne 28. 11. 2012, č. j. Nad 81/2012 - 71). Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je tedy správním orgánem ve věcech vyřizování žádostí o informace Vězeňská služba České republiky se sídlem Soudní 1672/1a, Praha, nikoli její jednotlivé regionální složky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 4 As 269/2018-15).

[19] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ačkoliv stěžovatel v žalobě uvedl mylně jako sídlo žalované Vazební věznici Ostrava, Havlíčkovo nábřeží 34a, Ostrava, jako žalovanou správně uvedl Vězeňskou službu České republiky, jejíž sídlo se ve skutečnosti nachází na adrese Soudní 1672/1a, Praha 4. K tomu Nejvyšší správní soud dodává, že určení žalovaného správního orgánu je v řízení o nečinnosti žalobě v dispozici žalobce (§ 79 odst. 2 s. ř. s.). Tato dispozice však nesahá tak daleko, že by soud byl ve věci určení místní příslušnosti krajského soudu vázán nesprávným uvedením sídla žalovaného správního orgánu v žalobě.

[20] K projednání stěžovatelovy žaloby je proto podle Přílohy č. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, místně příslušným Městský soud v Praze. Krajský soud tedy nepochybil, postoupil-li věc napadeným usnesením k projednání a rozhodnutí pává tomuto soudu.

VI.

[21] Z výše uvedeného důvodu dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu